

בין ספרים חדשים

אחד בפנים; וציון מלא של שינויי הנוסח על פי המקורות המקבילים... הכיאר הנוסף של השירים בא לסייע לקורא להבין את הדוגמאות כפשוטם ולאפשר לו ליהנות מן „השירים כדרך הנאתו של קורא משכיל מיצירות ספרות“.

המבוא דן „במוצאו והתפתחותו של אחד מסוגי הפיוט הקדומים, היוצר“. מכיון שיש קשר הדוק בין סוג זה של פיוט והתפילה, דן המחבר גם בנושא הזה (הכרכות, נוסח קבע ופיוט בתפילות החובה) ועומד בפירוטי־תָּר על „שירת הקודש העברית בראשיתה“.

החלקים בספר הם: א: היוצר בראשית, — קטעי יוצר קדם־קלאסיים; ב: היוצר הקלאסי (בין הסוגים: הזולת, הסילוק, האופן, המאורה והאהבה וכן גם צורותיהן ותכנית הקבע בהתהוותן). ג: התפתחויות מאוחרות ביוצר המזרחי ד: היוצר הספרדי. ה: היוצר המרכז־אירופי. כסוף הספר באים **נספחים ומפתחות**.

המחבר, פרופיסור עזרא פליישר, הוא יליד רומניה (1928). מנהל המפעל לחקר פיוטי הגניזה שליד האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים ומרצה בחוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים. ספרו „שירת הקודש בימי הביניים“ הופיע בהוצאת „כתר“ תשל”ה. הספר הנוכחי הופיע בהוצאת ספרים ע”ש י”ל מאגנס, האוניברסיטה העברית כסיוע קרן הזכרון לתרבות יהודית וקרן ישראל מץ.

עמנואל בן־גוריון: בין שלשום למחרתים. דפים אישיים

הספר פותח ברברי הקדמה — ואם בגבורות. הפרק מספר על גידולו של המחבר, חינוכו ועשייתו הספרותית בגרמנית ובעברית, על האישים; ביניהם גדולי ספרותינו, שבא במגע עמם ועל מורשת

ראובן בן־יוסף: מן הקו

המשורר, עולה מאמריקה, תושב ירושלים, שהתנסה בחיי קיבוץ, לחם את מלחמות ישראל, ספג את נוף הארץ, דולה השראתו ממנה, מהדי העבר וממאבקי ההווה, הוציא עד עתה שבעה ספרי שירה, רומן וסיפור. ועתה — ספר קטן, מן הקו, שירים מן המערכה הלבנונית, שהסעירה את הרוחות ויצרה שירה פולמוסית, שירת מחאה וחרון על ה„פלישה“ ועל האבידות הכבדות שגרמה.

שירי „מן הקו“ כוללים מראות ורשמים, הרהורים ותגובות לסובב ומתרחש במהלך הקרבות. שירה רגשית וצוירית היא זאת, אך לא רגשנית. השירים חזורים הכרת אחריות המשימה ועולה מהם הדי הקרבות, תנועת הרכב וההיכונות לקראת הבאות. המשורר אינו „שש לקראת קרב“, „ובאוויר השיא השלול חפשתי גם פני אוהב לַהוֹת“! — הפיט־החַלֵּל די מפוכח: „כי אין פה מי שִׁחֲוֹן, וגם אין כח להשמיע תחינה/ כי עברנו ללבנון/ לא בגלל חינה“.

החזית הוא המשך הבית, קן־מולדת־זעיר אנפין. ואם בשירי פולמוס לבנון החרדה הוא לאב, הרי בכליל השירים „נבואות“ הדאגה היא לבן המתנדב לחיל־האוויר. כנות התגובה ואי־האמצעות של ההבעה הפיוטית, יש בה מן המוחש והסמלי כאחד, מציינות את ייחודו של „מן הקו“ בתוך השירה המגמתית על נושא של־ג

עזרא פליישר: היוצרות בהתהוותם והתפתחותם

זהו ספר רב־הכמות (795 עמ’), שנערך בקפדנות מדעית ובטעם ספרותי מעולה. ב„פתח דבר“ קובע המחבר: „קטעי השיר המובאים בספר ניתנים... על פי כל המקורות שעמדו לרשות המחבר, בעיבוד מדעי, כנהוג, תוך העתקה מדוייקת ככל האפשר של מקור

הקומוניסטית בישראל וב: סיעות השמאל במדינת ישראל כ„מצפן“ ובני-לווייתו, שלום עכשיו – מיהוּמהוּ וספרות בשירות האידיאולוגיה, דברי סיכום וביבליוגרפיה.

המחבר משתדל להסביר את הרקע והגורמים ליצירתה של אינטלגנציה שמאלנית בישראל, שמקשרת את תקוות השלום עם ויתור טריטוריאלי, כאשר השלום נתפס כמושג „חד-סטרי“ ומחעלמת „מן המטרות המוצהרות והבלתי-מוצהרות של אשׁׁף“.

רפאל ויס: מחקרי מקרא, בחינות נוסח ולשון

הספר מכיל מאמריו של החוקר שהלך לעולמו בׁי מרחשון, תשלׁׁׁׁׁ, והוא בן לׁׁׁׁׁ שנה. סמוך למותו מינתה אותו אוניברסיטת תל-אביב למרצה במקרא.

בהקדמתו הקצרה, עומד פרופׁׁׁׁׁ חׁׁׁׁׁׁ גינוברג, חוקר המקרא המובהק, על סגולותיו של המנוח כחוקר ועבודתו כדברים אלה: „את רוב יצירתו יצר בתחומי נוסחי המקרא, סגנוניו ותרגומיו העתיקים ומגילות קומראן, גם במעלליו יתנבר נער“, ואף ביכוריו גילו אותה רצינות, אותה חתירה מתחת לשטח, שימצא הקורא בכל פרי רוחו. בכתב הדוקטוראט של על, התרגום הארמי לספר איוב, המתפרסם ככרך בפני עצמו, ובמחקריו האצורים בכרך הזה“.

בין המחקרים המקיפים בספר: „חילופי לשונות נרדפים בין נוסחת המסורה ובין הנוסחה השומרנית של התורה“; „גירסאות בכׁׁׁׁׁ ברבְרִיני (של החומש השומרני)“; פרסום חדש ממגילות ים המלח וכמה מאמרים קצרים על לשון המקרא ו„חילופי נוסח בין התרגום לאיוב מקומראן ובין נוסחת המסורה“ ועל הנוסח המהימן של התרגום הארמי לאיוב לא, יח ועוד בסופו באים קיצורים ומפתח המקורות. הספר הופיע בהוצאת ספרים עׁׁׁׁׁׁ יׁׁׁׁׁׁ מאגנס, האוניברסיטה העברית וקרנות מספר, וכתוכן קרן י. מץ, ניירירוק.

אבשלום

אביו, מיכה יוסף ברדיצבסקי, שע ביג מקדיש לה ממיטב כוחו וכשרונו. בהקדמה הוא מסבם בקיצור את עיקרי חידושו של מׁׁׁׁׁׁׁ בנוגע לתורה שבכתב ושבעל-פה, התפתחותה ימי בית שני, הופעתו של הנוצרי ועוד. הספר מתחלק לפרקים אלה: מוצאות ומבואות (אבני זכרון, אמי רחל, לאור הנר); מורשת; ללא מחיצה; התנצחות; והיה כי יביאך; אגדה ואמת; שלושה ספרים נפתחים (אגרות יוסף חיים ברנר, ספר האחים, בית הבכות); מהגרת בית ברטונוב; דבורה ברטונוב, ערוא). הספר גומר ב„תאריכים בחיי מחבר הספר“.

הערת המחבר: „הדברים עצמם נכתבו במשך כארבעים שנה. מרכיבם נרפסו בכתבי-עת ובמאספים שונים“. כמה מן הפרקים מופיעים בפעם הראשונה. הצד השווה ביניהם שכולם נקראים מתוך ענין רב ומדברים אל לב הקורא מצד הספרותי והאנושי – הגישה האינטימית והכנה והנעימה הלבבית, אם גם אובייקטיבית, שבסגנון ע. ביג

שאל קנצלר: השמאלנות בישראל. אינטליגנציה בסבך הניכור

הקדים דברים לספר, מהדורת ספרית מעריב, שמואל שניצר. מסתו, האויב מבפנים, היא מעין סקירה היסטורית על הרעות שהסבו המומריס-המלשינים לישראל ובימינו – ה„יוסקציה“, הקומוניסטים היהודים ברוסיה הסובייטית „שריגלו אחרי אחיהם כדי להסגיר בידי השלטונות את אלה שלימדו את ילדיהם עברית, שהביעו אהבה לציון, שהתכנסו לתפילות בלתי-רגילות; או שניסו לקיים מגע עם קרובי משפחה בחוץ-לארץ“. נוסף להם – היהודים המתבוללים והפרוגרסיביים, או הרדיקלים, ששללו את הציונות בשם האידיאלים הקידמה, הסוציאליזם, „שראו תמיד את הזכויות של הצד השני ולא יכלו מעולם למצוא כף זכות לאומתם“...

בספר שני חלקים: א. היהודים בצבת הקומוניזם הרוסי, ובו הפרקים, או דברים על הייבסקציה ברוסיה, המפלגה